

मार्जित (partic. von 1. मर्ज्) 1) adj. s. u. 1. मर्ज्. — 2) f. आ gekäste Milch mit Zucker und Gewürz AK. 2, 9, 44. H. 403. HÄR. 194. यथा च गुडध्रेकेभावे मार्जितात्पतिः Schol. zu VS. PRĀT. 1, 126. Nach dem Schol. zu H. auch m.

मार्जाकव m. patron. von मृडाकु gaṇa विदादि zu P. 4, 1, 104.

मार्जाकवायनं m. patron. von मार्जाकव gaṇa हरितादि zu P. 4, 1, 100.

मार्जाके (von मृडीका) n. Erbarmen, Gnade: मार्जाकिमिन्द्रावरूपा नि पंचकृतम् RV. 7, 82, 8. मार्जाकिमोट्टे सुवितं च नच्यम् 91, 2. कस्ते देवा अथिं मार्जाकिं आसीत् 4, 18, 12. 1, 79, 2. pl. 8, 7, 30.

मार्जार्य m. N. pr. eines Mannes; pl. seine Nachkommen SAMSK. K. 186, a, 10.

मार्ताण्ड (jüngere Form von मार्ताण्ड) m. 1) der Vogel am Himmel (vgl. खग), die Sonne, der Sonnengott AK. 1, 1, 3, 31. TRIK. 3, 3, 115. H. 95. an. 3, 185. MED. d. 35. HALĀJ. 1, 35. MBH. 1, 3137. 3, 192. 1675. 13, 7096. HARIV. 546. न खल्वयं मृते ऽण्डस्य इति स्नेहादभाषत । घ्नानात्कश्यपस्तस्मान्मार्ताण्ड इति चोच्यते ॥ 549. R. 5, 3, 49. Spr. 4689. UTTARĀRĀMAK. 104, 2. VARĀH. BRH. 1, 11. मृते ऽण्ड एष एतस्मिन्दभूततो मार्ताण्ड इति व्यपदेशः BHĀG. P. 5, 20, 44. MĀRK. P. 77, 1, 101, 11. 105, 19. PAÑĀVAR. 4, 7, 50. Verz. d. Oxf. H. 53, a, 29. Inschr. in Journ. of the Am. Or. S. 6, 543, 4. RĀĀ-TAR. 5, 153. प्रतिमा 1, 299. 7, 716. ohne प्रतिमा dass. 723. 3, 462. 8, 3396. — 2) pl. die Āditja; daher Bez. der Zahl zwölf ÇRUT. 43. — 3) Eber TRIK. H. an. MED. — Vgl. कृन्दे°, प्रमेयकमल°, प्रौढप्रताप°, मुहूर्त°, राज°.

मार्ताण्डतिलकस्वामिन् (मा° - ति° + स्वा°) m. N. pr. eines Lehrers HALL. 5. 9. 21. 87.

मार्ताण्डवह्निभा (मा° + व°) f. die Geliebte der Sonne, Bez. der Polarisnia icosandra Wight. RĀĀN. im ÇKDR. — Vgl. शर्ककात्ता, आदित्य भक्ता u. s. w.

मार्तावत्स (von मृतवत्सा) n. Todtgeburt AV. 8, 6, 26.

मार्ताण्डे (von मृताण्ड) m. 1) Vogel: विश्वे मार्ताण्डो ब्रह्मा पृथुर्गीत् RV. 2, 38, 4. परा मार्ताण्डमास्यत् 10, 72, 8. 9. ÇAT. BR. 3, 1, 2. 2. PAÑĀVAR. BR. 24, 12, 6. — 2) der Vogel am Himmel, die Sonne H. 93. eine Statue des Sonnengottes RĀĀ-TAR. 8, 3382. 3389; wohl nur fehlerhaft, nicht archaisch für मार्ताण्ड.

मार्तिके (von मृत्तिका) 1) adj. aus Lehm gemacht, thönern P. 4, 3, 134, Sch. KĀTJ. ÇA. 2, 3, 5. — 2) m. ein bes. irdenes Gefäß (शराव) TRIK. 2, 9, 8. ÇABDAR. im ÇKDR.

मार्तिकावत (von मृत्तिकावती) N. pr. eines Landes MBH. 3, 791. einer Stadt 16, 245. m. pl. N. pr. eines Volkes 7, 2436. VARĀH. BRH. S. 16, 26. eines fürstlichen Geschlechts: भोजा मार्तिकावता: HARIV. 2014. VP. 424. m. sg. Bez. des Fürsten des Landes HALL in der Einl. zu VĀSĀVAD. 53.

मार्तिकावतक adj. zum Lande Mārtikāvata in Beziehung stehend: नृप MBH. 3, 629. 11076 (S. 372). भोज 7, 1892 (°वतिक ed. Calc., °वतक ed. Bomb.).

मार्त्य (von मर्त्य) adj. n. körperlich, das Körperliche BHĀG. P. 3, 33, 32.

मार्त्यवे (von मृत्यु) m. patron. des Antaka AV. 8, 10, 23. f. ई KAUC. 36; vgl. u. मार्त्युञ्जय.

मार्त्युञ्जय patron. von मृत्युञ्जय, f. ई: मार्त्युञ्जये (मार्त्युञ्जये die Hdschr.) वा मार्त्युञ्जये (मार्त्युञ्जये die Hdschr.) परिद्रामि KAUC. 36.

मार्त्त (von मृत्त्रा) adj. f. आ fein zerreiben: मृद् ÇAT. BR. 14, 3, 2, 21. — Vgl. सु°.

मार्दङ्ग n. Stadt HĀR. 143. Nach ÇKDR. und WILSON m. = मार्दङ्गिक. मार्दङ्गिके (von मृदङ्ग) m. Trommelschläger P. 4, 4, 55, Sch. AK. 2, 10, 13. H. 924. R. 2, 91, 47. °पाणाविकम् (von पणाव) P. 2, 4, 2, Sch.

मार्दमर्षि s. मार्गमर्षि.

1. मार्दव (von मृदु) m. patron. gaṇa विदादि zu P. 4, 1, 104.

2. मार्दव m. Bez. einer best. Mischlingskaste ĠATĀDH. im ÇKDR. — Vielleicht fehlerhaft für मार्गव.

3. मार्दवे (von मृदु) n. gaṇa पृथ्वादि zu P. 5, 1, 122. Weichheit, Geschmeidigkeit, Sanftheit, Gelindigkeit JĀĀN. 3, 77. वदङ्ग° Spr. 1080. KUMĀRAS. 3, 18. °युक्तः पन्थाः R. 2, 55, 9. केशानाम् Suçr. 2, 137, 19. व्रपो याति मार्दवम् 14, 8. 183, 11. 1, 67, 5. 151, 18. 153, 4. °कर 182, 3. 239, 3. °कृत् 2, 408, 1. स्रति° VĀGBH. 1, 6, 28. des Tones VS. PRĀT. 1, 31. ÇIKSĀ 29. वाचाम् Spr. 2696. Sanftmuth, Milde, Gutmüthigkeit BHĀG. 16, 2. MBH. 2, 260. 5, 67. fgg. 7479. 13, 27. 6374 (am Ende eines adj. comp. f. आ). R. 2, 52, 16. 4, 36, 21. Spr. 2635 (सु°). सर्वभूतानाम् gegen alle Geschöpfe 4714. VARĀH. BRH. S. 15, 10. BRH. 21, 4. BHĀG. P. 1, 16, 28. PRATĀPAR. 23, a, 9. अपि मार्दवभावेन गात्रं संलीय बुद्धिमान् । अर्हिनाशयते नित्यं यथा वल्ली मकाहुमम् ॥ Spr. 3528. Weichheit und zugleich Milde Spr. 4112. RAGH. 8, 43. — Vgl. घनु°.

मार्दवायनं m. patron. von 1. मार्दव gaṇa हरितादि zu P. 4, 1, 100.

मार्दवीकर (3. मार्दव + 1. कर) adj. weich —, nachsichtig machen: °कृता so v. a. nachsichtig gegen sich selbst —, lass geworden MBH. 12, 13851.

मार्द्वे m. = मृद्वरपत्यम् SIDDH. K. 239, a, 9. °पुर n. N. pr. einer Stadt P. 6, 2, 101.

मार्द्विके (von मृद्वीका) adj. aus Trauben bereitet: मद्य Suçr. 1, 188, 17. 21. 233, 21. 2, 60, 1. मधु BHĀṬṬ. 14, 94, v. l. n. Wein H. 903, v. l.

मार्षि m. 1) ein ehrenwerther Mann BHARATA beim Schol. zu VIKR. 3, 6. H. 333. in der Anrede LALIT. ed. Calc. 255, 1. SADDH. P. 4, 14, b. — 2) ein best. Gemüse BHAR. zu AK. ÇKDR. — Vgl. मार्षि.

मार्षिक m. ein best. Gemüse = मार्षि RĀĀN. im ÇKDR.

मार्ष्टव्य (von 1. मर्ज्) adj. Schol. zu P. 7, 2, 114. 8, 2, 36. zu reinigen, zu kehren KULL. zu M. 3, 265.

मार्ष्टि (wie eben) 1) f. Waschung, Reinigung AK. 2, 6, 2, 22. H. 636. das Einstalben mit Oel HALĀJ. 2, 385. ĀHNĪKAT. im ÇKDR. — 2) m. N. pr. eines Sohnes des Sāraṇa VP. 439.

मार्ष्टिमन् (von मार्ष्टि) m. N. pr. eines Sohnes des Sāraṇa VP. 439.

माल gaṇa संकलादि zu P. 4, 2, 75. 1) m. a) pl. N. pr. eines Volkes (= स्वेच्छाति H. 934. HALĀJ. 2, 444) MBH. 6, 347 (VP. 185). sg. N. pr. einer Gegend MRGH. 16. = वात्यत्तर MED. l. 44. = वन H. an. 2, 505. VIÇVA bei UśĀVAL. zu UNĀDIS. 2, 28. — b) Bein. Vishnu's: मी लक्ष्मो लातीति मालो विष्णुः ॥ तमततीति मालती (!) BHAR. zu AK. ÇKDR. — 2) n. a) Feld MED. (lies मालं क्षेत्रे). VIÇVA a. a. O. उत्पलमालानि MBH. 3, 433. सवृत्तमालाकुला (भूमि) Inschr. in Journ. of the Am. Or. S. 7, 27, 19. शैवाल° Spr. 2520 (die Aenderung in माल war nicht nothwendig). — b) Wald H. an. ein Wald im Bereich eines Dorfes (यामात्तराट्वा) H. 963. — c) Betrug, Hinterlist (कपट) H. an. — d) = माला in मालभ-